

Р І Ш Е Н Н Я

від 30 квітня 2026 року

№ 263/3

Про розгляд Щорічної доповіді
Уповноваженого Верховної Ради України
з прав людини про стан додержання та захисту
прав і свобод людини і громадянина
в Україні за 2025 рік

Комітет з питань екологічної політики та природокористування заслухав Щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Дмитра Лубінця про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні органами державної влади, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності та їх посадовими і службовими особами, які порушували своїми діями (бездіяльністю) права і свободи людини і громадянина, та про виявлені недоліки в законодавстві щодо захисту прав і свобод людини і громадянина.

За інформацією Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, у сфері забезпечення екологічних прав та здійснення державного нагляду (контролю) в умовах воєнного стану зберігаються системні проблеми нормативного та організаційного характеру. Зокрема, встановлені обмеження на проведення заходів державного нагляду (контролю) призводять до зниження ефективності реагування на порушення законодавства, створюють передумови для зловживань з боку суб'єктів господарювання та негативно впливають на реалізацію права громадян на безпечне довкілля.

У сфері управління відходами наголошено на незавершеності формування нормативно-правової бази, необхідної для реалізації законодавства, зокрема, на національному рівні не прийняті законопроекти про упаковку та відходи упаковки; про батареї, акумулятори та відходи батарейок та акумуляторів; про транспортні засоби, які зняті з експлуатації, відходи шин та про відпрацьовані оливи; про відходи електричного та електронного обладнання. Наголошено на відсутності уповноваженого органу з реалізації державної політики, а також недостатній рівень фінансового та економічного забезпечення відповідних

заходів. Наявні прогалини у правовому регулюванні, зокрема щодо поводження з відходами, власник яких не встановлений, призводять до виникнення несанкціонованих сміттєзвалищ та ускладнюють їх ліквідацію.

У частині забезпечення прав осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, актуальними залишаються питання проведення дозиметричної паспортизації населених пунктів, забезпечення належних соціальних гарантій та медичного обслуговування. Незважаючи на поступове розширення обсягів відповідних заходів, потреба у їх повному охопленні зберігається.

Крім того, встановлено недоліки у забезпеченні права на доступ до інформації про стан довкілля, зокрема щодо результатів післяпроектного моніторингу. Виявлено випадки неналежного виконання суб'єктами господарювання обов'язків у цій сфері, а також відсутність належного контролю, уніфікованих стандартів і чітко визначених процедур реагування на відповідні порушення.

У сфері забезпечення права на питну воду зберігається проблема її якості, зокрема через поширене нітратне забруднення у нецентралізованих джерелах, що супроводжується значною часткою невідповідних санітарним нормам проб і свідчить про недостатню ефективність державного моніторингу, зокрема щодо контролю та визначення зон, вразливих до накопичення нітратів, що потребує посилення державної політики.

Зазначене в сукупності свідчить про необхідність комплексного вдосконалення нормативно-правового регулювання, посилення інституційної спроможності уповноважених органів та підвищення ефективності державного контролю з метою належного гарантування і реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Представники Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України (Мінекономіки), Державного агентства України з управління зоною відчуження (ДАЗВ) поінформували членів Комітету з питань екологічної політики та природокористування щодо стану виконання рекомендацій, викладених у Щорічній доповіді.

За результатами розгляду Комітет **в и р і ш и в:**

1. Інформацію від Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні за 2025 рік взяти до відома.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 року № 303 "Про припинення заходів державного нагляду (контролю) в умовах воєнного стану" в

частині відновлення здійснення заходів державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог природоохоронного законодавства.

3. Рекомендувати Мінекономіки, Міністерству розвитку громад та територій України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, ДАЗВ, Державному агентству водних ресурсів України та Державній екологічній інспекції України продовжити, в межах компетенції, виконання заходів, спрямованих на дотримання, захист і відновлення прав і свобод людини і громадянина у сферах захисту довкілля, цивільного захисту, з урахуванням актуальних екологічних викликів та потреб сталого розвитку.

4. Про результати проінформувати Комітет у термін до 31 серпня 2026 року.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО

